

اداره مخصوصه

درسعادته باب عالی جاده سنده

محل اداره :

مستطابق

اخطار :

سلکمه موافق آثار جدید مع المنوریه
قبول اولنور
درج ایلمه بن آثار اعاده اولنور

دین، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کړک سیاسى وکړک اجتماعى و مدنى احوال و شئون اسلامیه دن
بحث ایدر وهفته ده بر دفعه نشر اولنور.

صاحب و مؤسسى :

ابوالعلا زین العابدین — ح. اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

درسعادته پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
۸۰	۴۰	»
۸۰	۴۰	»

ولایاتده
ممالک اجنبیه ده

عدد : ۵۱

۱۰ شعبان ۳۲۷ پنجشنبه ۱۳ اغستوس ۳۲۵

ایکنجی جلد

اولسده عثمانی تورکارینک بونلر حقننده کی معلواتلری غایت آز و طوغریانی شهبه لیدر .

بویکی بیوک تورک قمرلری آره سنده معارفه پیدا ایتک ایچون روسیه اسلاملری، دها طوغریسی روسیه تورکارینک اجتماعی، سیاسی، مدنی حیاتلری حقننده برآز معلومات ویرمک ایستورم :

روسیه اسلاملری و دها طوغریسی روسیه ده یاشایان تورک قوملری بیوک روسیه نیک بتون اطرافه داغلمش اولدیغندن هر نه قدر بونلر ملیت جهتندن تورک ایسه لرده درلوالکالردن، درلو اسملر ایله یاد اولمقده درلر . و کوچک برلسان فرقی ایله بربرندن آیریلیورلر . بونلرک ایدل [وولغا] نهری بویلرند یاشایانلرینه، سرای، قازان، استرخان خانقلرینک بقایاسنه عمومیتله «تاتار» دییورلر . و تجارت عالمنده «قزان تاتاری» اسمنی قوللانیورلر .

آق ایدل نهری بویلرند، قامانهری باشلرند یاشایانلرینی «باشقورد» دیه تسمیه ایتدکری کی اورال نهرینک آسیا طرفلرند بولونانلره «بیوک قرغیز» و سیبریاحهرالرنده یاشایانلرینه «قرغیز و قازاق» اسمنی ویریورلر . قافقاسده و قافقاس طاعلرینک بو طرفنده یاشایانلرینه «آذربایجان تاتارلری» و بیوک ترکستان اهلایسنده «صارت، تاجیک» دیه اسم ویریورلر . بونلرک هپسی ده تورک قومندن وهپسینک ده دیللری تورک دیلی ایسه ده طبیعی اوله رق قومشو قوملرک دیللرینک، ادبیاتلرینک تأثیری ایله دیلرند کوچک برفرق حاصل اولدینی کی محیطک تأثیریه بونلرک حیات اجتماعی و مدنیه لرند ده بیوک برفرق واردر . بونلرک بعضیلری حالا کوچیه حالنده یاشادقلری کی بعضیلری ده حیات مدنیه نیک ایوکسک باصمقارینه قدر ایلرولملر . ادبیات، علم جهتندن ده بیوک برترقی کوسترمشدر .

بونک ایچون بونلره «عموم روسیه اسلاملری» دیه یاخود «روسیه تورکلری» دیه براسم ویروب بونلرک مدنیاتلری، علم و ادبیاتلری حقننده عمومی بر حکم چیقاریله میه جقدر . بونلرک احوال مدنیه و اجتماعی لرینی آیری آیری تتبع ایتلی و بونلر حقننده آیری آیری فکرلر سویلملی در . بونک ایچون بن بونلری روسیه ده سویلندیکی اسملر ایله آیری آیری سویله جکم . بونلرک مدنیاتلرینی تتبع ایده جکم . شمدیکی سرده بونلرک اک فماللری، استقبال ایچون اک امیدلری، جسمانی و روحانی صاغلاملری قزان تاتارلری اولدیغندن بنده بونلردن باشلایه جغم :

قازان تاتارلری . — روسیه نیک ایدل نهری بوینده، نیژنی نوووغورد، قزان، سمبرسق، سامارا، صاراتوف استرخان، طامبوق، پتیز، اورنبورغ، اوفلا ولایتلرند یاشادقلری کی بونلرک تجارتلری بتون روسیه طاعلمشدر .

سیبریانک اک اوزاق شهرلرند (ولادیوستوق)، مانچوری لرده و ترکستان چینیه ده یرلشدکری کی بالطق دکزی ساحلی ولایتلرند و جنوبی روسیه شهرلرند و ترکستانک بک چوق یرلرند تجارتخانه لر،

اوغللری یتشدیکی کوروب سوبندیلر . یرلر کوکلر طور دقجه سوبندیلر، سوبندیلر آزدر . چونکه کوتولک یالکیز بیوکلر مرکز دکل، کوچکلر مرکز قانلرینه، تایلکلیکینه ایشلمش، بیلرند کوکلشمش ایدی . اویاراماز کوتولکلری، یاقیچی ییقچی الاری تمیزلرک، کسیدیکر . یرلرینه کوزل خویلر ایولکلر یرلشدیروب یارایچی یشادیچی ایشلر چبقارمغه، ایشلر مزی تمیز الاره ویرمکه چالشیورسیکیز . کوزل تخمیلر اکوب بسلیچی، دیرلیچی میودلر آلمغه یوللر آچبورسیکیز . تکرری هپ ایشلر کزی قولایلاشدیرسون . بز وارکن یوق صایلیوردق . وارلغمز اکلاشیلمیور، کورولیوردی . بز بیله کسندمزی یوق صانیوردق . وارلغمز قوسنه اکلانیدیکر، کونش کی پارلانیدیکر . آدلری یرلری تتره تن عثمانیلرک اوغللری اولدینکزی آی ایشینی کی کوستردیکر . بز سونلرک کوکلری سوبندی . یوزلری کرلدی . دوشمانلر مرکز یورکلری داغلاندی . الری ایاقلری باغلاندی . جیکرلری دشیلدی، یورکلری ایشلیدی، صولوقلری کسیدیدی . چکه مینلرک کیمیمی بایلیدی، کیمیمی اولدی . کبردی کتدی . طاد نیادیغمز ایل دوشمانلری قالدیسه تکرری انلریده براقسون، اولرینی ییقسون، یرلرند یلار اسسون . طوغرولق طاشیدیکر . یارادان سزه یاردیچی اولدی . بوندن صکرده یاردیچکر اولسون، آووجلرند پاردسی بولنمان قارداشلرک چوجقلرندن اوتوزینی اوقویوب یازمغه باشلا . تدیکر . پولسز قارداشلرک چوجقلرندن اوتی ده سنت ایتدیردیکر . اره . لرند انان بادن اوکسوزلر وار . بونلرک یانلق باغیرلرینی سوبندیردیکر . کوچکر یتسه شامده بونلر کی برچوجق براقیه جفکزه ایناندق . تکرری کوچکری کوکلرک کی کنیش، بیوک یاپون . اوکزی آچیق، ایلرکری پارلاق ایلسون . کچن ایولکلر کره یارارلقلر کره دها برچوقلرینی قاتمغه قولایلق ویرسون ! اوچوجقلر اردسند روم ایلبدن کلوب صالحیه ده اوتوران ترکلردن درت اوکسوز واردر . هله بری جانی ایلی ایچون اسرکه میان بریوزباشی اوغلیدر . بو ایولککزی یشادقچه آتمق بورجلری اولدیغنی بکا سویلدیلر، بندم سزه بیلدیر یورم، سوکیلی قارداشلر ! یشاسون هپ عثمانیلر . یشاسون عثمانیلرک کرچکدن باباسی سوکیلی محمد خان خااس حضرتلری . یشاسون عثمانی «برلشمه - ایلرنامه» ارلری، یشاسون ایل اوغورند کوکس کرن، جان ویرن یکیتلر !

ظاهر

عالم اسلام

روسیه مسلمانلری

تاتارلر :

روسیه اسلاملرینک تورکیه ایله هر نه قدر علمی و ادبی مناسبتلری

ایستور . بونک ایچون طبیعی اوله رق اهلیده زراعتی ایملشدیرمک و زراعتی ترقی ایتدیرمک و آز یرده چوق پاره قازانق فکری ده میدانه کلوب زراعتی اهلای آره سنده یکی یکی صابانلر ، ماکنهلر استعمال ایدلمک باشلانیور . شمیدکی حالده چفتجیلر هپ آلمان صپانلری ، آلمان باصقی ماکنهلری قوللانیورلر . بونک سایه سنده زراعتی ترقی ایتدیروب طبیعی کندیلرینک احوال مالیهلرین ده اصلاح ایدیورلر .

اموردینه و علمیه لرینه کلنجه هر کویده ، برجامع ، برمکتب ، بیوک کویلرده برقاچ جامع ، برقاچ مکتبلری بولنیور . جامعک مصارفی و امام ومؤذن افندیلرک تأمین حیاتلری اهلینک وظیفه سی اولدینی کبی مکتبلرک و معلملرک ده مصارفی اهلینک کندی جبندن حقیقور . هر نه قدر بزم تاتارلردن آلمان ویرکولر روس اهلینسندن آلمان ویرکولردن آشانغی دکل ایسه ده حکومت بزم مکتب و مدرسه لر من ایچون برپاره ویرمیور . جامع یامق هر نه قدر منع ایدلماش و امام تعینی مسئله سنده اهلایه انتخاب حق ویرلمش ایسه ده تصدیق ایتک حق وایلره عائددر . مکتبلر من معارف نظارتنه تابع و بنابرین مکتب آچق مسئله سی بو طریق ایله غایت کوچ ایسه ده عمومیتله اهلای من بونظامه بویقوت یاهر ق معارف نظارتنه مراجعت ایتهدن مکتبلر آچدقلردن حکومت بومسئله حقنده اصرار کوستره مدی . بونک سایه سنده ده اون ، اون بش سنده کوی و شهرلریمزده اوچ بیکدن زیاده اصول صوتیه مکتبلری آچلدی و تعلیم ابتدائی تعمیمی مسئله سی یک چوق ایلر اولدی . شمیدکی حالده هر کویده بر یا یکی ارکک مکتبلری اولدینی کبی قزلر ایچون ده آیری مکتبلر واردر .

عائله حیاته کلنجه ؛ کویلریمزله شهرلیر من آره سنده بیوک برفرق یوقدر . تاتارلر عمومیتله عائله حیاتی سویورلر و عمرلرینک اک چوغی ده اولرنده قادینلری ، چوجقلری آره سنده کچیریورلر . عائله ده نه قدر افراد اولورسه اولسون یمک ، ایچمک وقتنده بونلر هپ برابر یورلر برابر جای ایچورلر . تارلارده ، باغچه لرده ده برلکده چالشیورلر ، برابر ایش کوریورلر .

بوبراز سربستانه تلقی اولنور ایسه ده ناموس مسئله سی غایت اهمیتله محافظه ایدلمکده در . ناموسنی پامال ایدن قیزلر ارککسز قالمایه مجبور اولورلر . کوی اهلایسی غایت مسافر پرور اولدیغندن روسیه نک اوزون کونلی قیشلرین اکثریتله بربرینه مسافر اولق و بربریه جای ایچمک ایله کچیریورلر .

علم و مدنیت جهته کلنجه : بوندن اول مکتبلر من اصلاح ایدلمدی ایچون اختیارلر مزده یازی یازان ، اوقومق بیان غایت آز ایسه ده شمیدکی کنجلیمزک مکتب کورمیه فی اوقویوب یازمق بیلمیه فی ، دین و اعتقاد ، علم حساب ، جغرافیادن تاریخدن آز معلوماتی اولمایان غایت آزدر . قادینلرله قیزلرده بومسئله ده هپ بردر .

قزانی عیاض

صوکی وار

مغازلر آچشلر و بتون اهلای ایله تجارتیه باشلامشلردر . شمیدکی حالده روسیه نک هیچ برولایتنده ، حتی اک کوچک شهرلرنده بونلرک اولدینی ، بونلرک تجارلرینک ال سوقدینی بر تجارت قالماشدر . بونلر ایچون بویوک روسیه طار اولدیغندن شمیدی بر طرفدن چین و بر طرفدن فنلاندیا و اسوج نوروچ و عثمانلی مملکتلرینه قدر کیشملردر .

بتون روسیه و روسیه نک قومشو مملکتلرینه طاغیلماش اولان بوتاتارلر وطنلرندن نه قدر اوزاق اولسه لرده وطنلرله بونلرک یاشادقلری شهرلر آره سنده بیوک قار طاغلی ، اوزون اوزادی نهرلر ، کونلر آیلرله کچیه جک مسافله اولسه ده بونلر وطنلرندن آیرلیورلر . بونلر وطنلرله ، دیلری ، ادبیاتلری ، عادتلرله باغلی قالیورلر . همده هانکی ملتک آره سنده یاشاسه لرده کندیلرینک مدنیت عرف و عاداتی محافظه ایدیورلر . ولادیوستوق شهرنده ژاپونلر ، چینلر ، قوره لیلرله مناسبتده بولنان بر تاتار ، روسیه نک اکشمالی ولایتلردن آرقانزیلده ساماییدلرله تجارت ایدن بر تاتار ونهایت استانبولده عثمانلی ترکلرک حیاتی تأثیرنده اوتوزر ، قرق سینه قالان بر تاتارده کندی عرف و عادتلری ایله ، عائله حیاتلرله قازانک بر عائله سندن هیچ برفرق یوقدر .

بوتاتارلر کندیلرینک کوچک مدنیتلرین ، کندیلرینک عادتلرین بیوک بر تعصب ایله محافظه ایدیورلر و بونک سایه سنده « اسملاتسیا » بولاسندن قورتیلیورلر و کندیلرینک بر ملت اوله رق ترقی ایده جکلرین تأمین ایدیورلر . بونلر بیوک روسیه ده تجارت ایله یاشامقده و کندیلرینک وطنلری اولان قزان اطرافده کی عموم تجارتده ده بیوک بررول اوینامقده ایسه لرده بونلرک اک بیوک قسمی زراعتله یاشایان کویلی اهلیدر .

تاتارلر کویلرده روسلردن آیری یاشیورلر . بونلرک کویلری (آللری) هر نه قدر روس کویلری ایله قومشو ایسه ده روس و تاتار قاریشیق اولان کویلرک آزدر . هر کوی کندی باشنه یاشیور و امزر داخله سنی کندیسی ایفا ایدیور . کندیلرندن کوی پولیسلری تعین ایدیورلر . هر کویک اداره سی ایچون (اختیارلر جمعیتی) یاپیورلر . کویک تارلا و سائر اراضیسی کویلرک ارکککاری آره سنده مشترک اولدینی کبی ؛ اوللری ویرکوده بتون کویک ویرکوسی حساب ایدیلرک کویلرک حاللرینه کوره توزیع ایدلمک صورتیه آلنیور و فقیرلرک حصه سنی زنکینلر ویرمه مجبور ایدیوردی . فقط صوک سنه لرده ویرکو هر شخصک کندی بورجی کبی طانندیغندن یرلری ، اراضی فی ده کویلرک ملکنسندن اهلینک ملک مخصوصی یامق ایچون نظاملر تنظیم ایدلدی . و بونظاملر دومادن ، مجلس اعیادن کچوب چار طرفدن تصدیق ایدیلرک قانون حکمنی آلدی . بونک سایه سنده کویلرک حیاتنده بیوک بر قاریشیق میدانه کتیرلدی .

زراعتی اهلای زراعتی کندی عائله سیچون یاپیور . اوزراعتک محصولاتی بازاره چیقارر و بونک سایه سنده تأمین معیشت ایتک